

Werkplan Kennisplatform Educatie en Presentatie

Kennisvraag

Doel van het Kennisplatform Educatie en Presentatie (KEP) is de vraag hoe archiefeducatoren en tentoonstellingenmakers door middel van samenwerking, kennisdeling, kennisvergroting en professionalisering de kwaliteit van educatie en presentatie kunnen vergroten.

Door de voorbereidingscommissie KEP is de volgende kennisvraag geformuleerd: Op welke wijze kunnen archiefeducatie en presentatie beter worden gepositioneerd? Deze kennisvraag is op 24 oktober 2017 vastgesteld door de stuurgroep KIA en geldt voor 2018 en 2019.

Waarom educatie en presentatie?

Bereiken doelgroepen

De Archiefwet schrijft voor dat overheden hun informatie in goede, geordende en toegankelijke staat moeten beheren en bewaren. De informatie moet dus makkelijk te vinden en te raadplegen zijn¹. Een goede manier om archieven toegankelijk en bekend te maken bij een breed publiek is door educatie en presentatie. Dat is belangrijk, omdat 1) archieven in Nederland een rechts- en bewijsfunctie hebben. Burgers hebben vrije toegang tot relevante en betrouwbare informatie. Dankzij toegankelijke informatie kunnen burgers het overheidshandelen controleren (herinnering, gerechtigheid, mensenrechten etc.). Dit is een voorwaarde voor een transparante en democratische samenleving. Dat is geen nieuwsgierigheid, maar een recht, 2) archieven een wezenlijke rol spelen in de ontwikkeling van de samenleving door het veilig stellen van en het bijdragen aan individueel en collectief geheugen, 3) archieven bijdragen aan het begrijpen van het verleden en het heden, en 4) archieven uniek en onvervangbaar erfgoed zijn en toegankelijk moeten zijn voor iedereen². Archieven zijn echter van zichzelf niet erg toegankelijk. Voor vooral jonge mensen helpen educatieve programma's om kennis te maken met archieven. Daarom ontwikkelen en ontwerpen archiefinstellingen bijvoorbeeld educatieve programma's voor leerlingen, scholieren en studenten van verschillende leeftijden en niveaus, geven archieven cursussen aan volwassenen en maken zij presentaties voor brede doelgroepen.

Uitvoeren overheidsbeleid

Hiermee voeren we ook beleid van de rijksoverheid uit. Niet alleen op het gebied van informatievoorziening van de Nederlandse overheid (de Archiefwet), maar ook op het gebied van cultuuronderwijs. De rijksoverheid vindt cultuuronderwijs namelijk onmisbaar voor de vorming van jonge mensen tot kritische volwassenen³. Lessen in o.m. erfgoed zijn nodig voor de brede vorming van kinderen. Door cultuureducatie ontwikkelen kinderen hun talenten, maken zij kennis met schoonheid, leren zij de waarde van kunst en cultuur te begrijpen en draagt het bij aan het historisch besef. Ook daagt het leerlingen uit om een creatieve, onderzoekende houding te ontwikkelen. Archiefinstellingen werken hierbij niet alleen. Vaak werken zij samen met scholen, en ook dat is in lijn met het overheidsbeleid. De rijksoverheid vindt dit namelijk belangrijk⁴. Bovendien worden de (educatieve) producten er sterker door. Want alleen ga je misschien wel sneller, maar samen kom je verder.

Bekendheid / goede pr

Educatie en presentatie zijn ook een manier om bekendheid te genereren.

Hoe ziet het werkprogramma KEP eruit?

Bijeenkomsten Kerngroep Kennisplatform Educatie en Presentatie

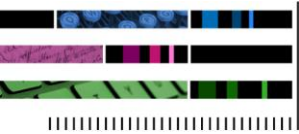
- Minimaal twee keer per jaar.
- Kerngroepvergadering: donderdag 25 januari 2018 om 10.30 uur eerste bijeenkomst kerngroep in Het Utrechts Archief.
- Kerngroepvergadering – voorbereidingscommissie startbijeenkomst: maandag 12 februari 2018 om 10.00 uur in het Nationaal Archief Den Haag ter voorbereiding van de op 16 maart geplande startbijeenkomst. Deze mini-kerngroepvergadering gaat vooraf aan de reeds geplande cursus Pleio op maandag 12 februari in het Nationaal Archief van 13.00-16.00 uur.

¹ <https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/kennisbank/wet-en-regelgeving>

² Universele Verklaring over Archieven

³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kunst-en-cultuur/cultuuronderwijs>

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kunst-en-cultuur/cultuuronderwijs>

- Kerngroepvergadering: maandag 1 oktober 2018 in het Utrechts Archief maandag 1 oktober 2018.

Bijeenkomsten leden Kennisplatform Educatie en Presentatie (KEP)

- Samenstelling: groep Archiefeducatie 2.0 aangevuld met tentoonstellingenmakers en communicatiemedewerkers werkzaam in archiefdiensten.
- Frequentie: twee keer per jaar.
 1. Vrijdag 16 maart 2018 in Het Utrechts Archief (startbijeenkomst KEP).
 2. Begin november 2018 in het Nationaal Archief Den Haag.
- De opzet zal in beginsel hetzelfde zijn als bij Archiefeducatie2.0. Dit betekent dat steeds een andere archiefdienst de organisatie op zich neemt (niet zijnde alleen archiefdiensten die in de kerngroep vertegenwoordigd zijn).

Wat zijn de activiteiten en de beoogde effecten van het Kennisplatform Educatie en Presentatie?

Positionering educatie en presentatie in archieven:

- Door het geven van presentaties op bv. de Kvan-dagen (aanvraag is ingediend voor Kvan-dagen 2018)
- Door het publiceren van artikelen over educatie en presentatie in bv. het Archievenblad
- Dit jaar gaan we samen bekijken hoe we dit punt verder kunnen oppakken

Kennisdeling:

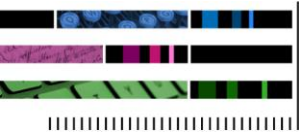
Voor archiefeducatie en presentatie is het nodig om zowel de wereld van het onderwijs, geschiedenis, erfgoed, archieven, presentatietechnieken en de politiek te kennen. Bovendien is kennis van en ervaring met doelgroepen vereist om in te schatten met welk materiaal, op welk niveau en welke middelen de doelgroep het meeste beste aangesproken wordt. Het is voor een goede uitoefening van het vak belangrijk om goed op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen op al deze gebieden. Daarom is kennisdeling belangrijk. We gaan dit doen door:

- elkaar mini-colleges te geven tijdens bijeenkomsten
- samen (onderzoeks)conferenties te bezoeken
- samen op cursus te gaan
- samen naar Winter/zomerschool te gaan in België, of deze zelf te organiseren met een iets andere opzet
- elkaar uit te nodigen voor presentaties
- het opzetten Professionele Leergemeenschappen (PLG)

Er wordt al veel georganiseerd o.h.g.v. educatie en presentatie. Voorbeelden zijn de Zomer- en Winterschool archiefeducatie door Faro in België, Conferentie cultuureducatie en cultuurparticipatie door LKCA in Nederland, en natuurlijk wat de archiefdiensten zelf organiseren. Door elkaar slimmer te informeren via de Pleio website en samen af te spreken om ergens naar toe te gaan, benutten we conferenties e.d. die door anderen worden georganiseerd om met elkaar af te spreken. Dit is dus naast de twee dagen die we zelf organiseren.

Intervisie organiseren, vanuit verschillende insteek of thematiek en bij voorkeur onder begeleiding van een professionele coach

- bij elkaar kijken
- feedback geven

Samenwerken:

- gezamenlijk (educatieve) projecten ontwikkelen, zoals burgerlijke stand-educatiesite www.allemaaloppapier.nl en paleografietool 'Wat staat daer?'
- gezamenlijke pr voeren, bv. het Nationaal Archief staat in 2019 op de NOT en kan alle archieven vertegenwoordigen. Samen gaan we nadenken over hoe archieven hieraan kunnen bijdragen (kleinere archieven hebben geen middelen om zelf op een beurs te staan, maar kunnen wel op een andere manier bijdragen)
- samen discussies voeren, kennisdelen enzovoorts op Pleio
- samenwerken met andere Kennisplatforms (bv. overlap met Kennisplatform Digitale Dienstverlening (KDD)? > een gezamenlijke bijeenkomst organiseren? > aanjagers KDD en KEP hebben eerste aanzet gesprek hierover gehad op 1feb18

We zijn enthousiast en hebben ambities, tegelijkertijd moeten we ook realistisch zijn. Het KEP bestaat nog maar kort en bevindt zich in de opstartfase. Het is bij het schrijven van het werkplan nog niet zeker of alle bovenstaande punten in 2018 kunnen worden gerealiseerd. Het is wel waar we naar toe willen groeien. Nu zijn we nog aan het zoeken naar wat werkt en wat niet, wat kan en wat niet kan en wat archiefmedewerkers educatie en presentatie het belangrijkste vinden om als eerste op te pakken. Op 16 maart 2018 buigen deze medewerkers zich daarom over het concept-werkplan tijdens de startbijeenkomst. De reacties worden verwerkt en voorgelegd aan Violet Meerdink van het Nationaal Archief. Na goedkeuring wordt het werkplan geplaatst op kia.pleio.nl

Kennisnetwerk Informatie en Archief is een onafhankelijk platform dat mogelijk gemaakt wordt door:

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Bezoek het kennisnetwerk op: kia.pleio.nl ►